

Mededelingen

Studiedag 26-1-2013: Pemphredoninae

Onder leiding van Wim Klein

Op zaterdag 26 januari 2013 is de jaarlijkse studiedag van de sectie in **Naturalis** in Leiden.

Adres: Darwinweg 2, 2333 CR Leiden. (N 52.16596 E 4.47384). Betaald parkeren € 3,-.

Zie voor de bereikbaarheid van Naturalis, zowel per auto als per openbaar vervoer de website: www.naturalis.nl/nl/bezoek/adres/

We beginnen om half 11 en sluiten af om 16.00.

Onderwerp van deze studiedag zijn de graafwespen-genera (Crabronidae) uit de onderfamilie Pemphredoninae, waar Wim ons nader kennis mee zal laten maken. Het gaat om de genera *Diodontus*, *Mimesa*, *Mimumesa*, *Passaloecus*, *Psen*, *Psenulus*, *Spilomena* en *Stigmus*. Dus met uitzondering van *Pemphredon*, dat genus was al eens onderwerp op een studiedag. Je kunt je lunch meenemen of lunchen in het restaurant.

Geef je tot 6 januari op bij Erik van der Spek (spekdruiif@introweb.nl) zodat we weten op hoeveel mensen we kunnen rekenen. Dit moeten we ook van tevoren doorgeven aan Naturalis. Laat bij de kassa HymenoVaria 5 zien. Het LifeScience is op de vierde verdieping.

In Naturalis kunnen we gebruik maken van een tweetal ruimtes, voor de inleiding een aparte, besloten ruimte en voor het determineren bevinden we ons net als afgelopen jaar in het Life Science van het Museum. Alles is aanwezig van beamer tot collectiemateriaal. In het Life science kan het publiek zien hoe 'wetenschappers' werken. Mensen kunnen daar ook vragen aan ons stellen.

Neem eigen materiaal mee om te determineren, vooral de probleemgevallen uit deze genera.

Voor het determineren kun je gebruik maken van één van de onderstaande determinatiewerken.

Literatuur

Klein, W., 1996. De graafwespen van de Benelux. - Jeugdbondsuitgeverij, 130 p.

Klein, W., 1999. Graafwespen van de Benelux. Supplement. - Jeugdbondsuitgeverij, 37 p.

Bitsch, J., H. Dollfuss, Z. Boucek, K. Schmidt, C. Schmid-Egger, S.F. Gayubo, A.V. Antropov & Y. Barbier, 2001. Hyménoptères Sphecidae d'Europe occidentale, Volume 3. Faune de France 86. - Fédération Française des Sociétés de Sciences Naturelles, 459 p.

Jacobs, H-J., 2007. Die Grabwespen Deutschlands. Bestimmungsschlüssel. Die Tierwelt Deutschlands 79. Teil. - Deutsches entomologisches Institut, 207 p.

Pagliano, G., & E. Negrisolo, 2003. Fauna d'Italia XL. Hymenoptera, Sphecidae. - Calderini, Bologna, 559 p.

Wijziging in de redactie

Dit is het laatste nummer waaraan Hans Nieuwenhuijsen gewerkt heeft als redactielid. Hij heeft vanaf het eerste begin in 1995 deel uit gemaakt van de redactie. Wij bedanken hem voor de vele jaren dat hij meegeholpen heeft bij de redactionele kant van onze nieuwsbrieven.

Gelukkig blijft Hans wel als auteur van stukjes, waarvan je nu ook voorbeelden in de nieuwsbrief kunt aantreffen.

Beste Hans, we hebben deze klus vele jaren met zijn drieën geklaard, soms onder behoorlijke tijdsdruk. Toch zijn we er in geslaagd het stramien van twee nummers per jaar vol te houden en de kwaliteit is, mede door jouw inbreng, duidelijk verbeterd. Zowel qua inhoud als qua presentatie. Nogmaals hartelijk dank voor de prettige samenwerking! Theo en Jan.

Jelle Devalez & Hans; veldexcursie Stevensbergen, 17-7-2010. Foto Theo Peeters.